

בלבביפדיה מחשבה	בלבביפדיה עבודת ה'
יתקיים אי"ה כל יום רבעי	יתקיים אי"ה כל יום חמישי
רח' קדמון 4	רח' הרב בלוי 33
חולון	ירושלים
20:30	20:30

צורת אדם

בנושא גבות
יום שלישי ט"ז שבט
רח' הרב בלוי 33
ירושלים 20:30

בלבבי משכן אבנה

פרשת בא ♦ תשפ"ו ♦ #433

תוכן הגיליון

נקודה מתוך הפרשה	עמוד א'
לחיות את הפרשה	עמוד א'
ליקוטים	עמוד ב'
סוגיות במחשבה	עמוד ד'
שולחן ערוך עם ביאור בלבבי משכן אבנה	עמוד ו'
עץ חיים עם ביאור בלבבי משכן אבנה	עמוד ז'
עץ חיים עם פירושים על התורה - ועל העבודה	עמוד יא'

נקודה מתוך הפרשה

(שם, יט) כתיב: שְׁבַעַת יָמִים שָׂאֵר לֹא יִמָּצֵא בְּבִתְּכֶם כִּי כָל אֶחָד מִחֻמָּצֹת וְנִכְרְתָה הַנֶּפֶשׁ הַהִוא מֵעַמֶּדֶת יִשְׂרָאֵל בְּגֵר וּבְאֶזְרַח הָאָרֶץ. מה מרבה המילה מֵעַמֶּדֶת, על הציור ועל הבנת הדברים?

ביאור מורינו הרב שליט"א

אף מגר ומאזרח הארץ. וסלקא דעתך לאמר שנעשה כגויי הארץ, ולכן למדו במכילתא 'שומע אני תכרת מישראל ותלך לה לעם אחר', ת"ל ת"ל מִלְפָּנֵי אֲנִי ה' (ויקרא כב, ג), בכל מקום שהוא רשותי. ועיין בספר בעלי ברית אברהם, שביאר מהלך נוסף בעניין זה.

וכתב בחמדת ימים (פסח פ"ב, אות יג), וז"ל, ובעונש עובר על פסח אמרו (זוה"ק בפרשת פנחס דף רנ"ד), ז"ל, מחמצת מאי טעמא בגין דריחא דמותא אית תמן חמץ דכר, מחמצ"ת נוקבא רגליה יורדות מות ברישא, וסיפא דתיבה תשכח לה (מחמצת, אותיות חמץ - מת), ובגין דא מאן דאכיל חמץ בפסח אקדימת ליה מותא בעלמא דין ובעלמא דאתי, דכתיב ונכרתה הנפש ההיא מעדת ישראל, ע"כ. וביארו חכמי האמת, שרוצה לומר שיכרת נפשו מעדת ישראל על בלי תגלגל גלגל גלגלתו בגלגול ישראל, רק בבהמה או בגוים ערלים חס ושלום, עכ"ל.

ונראה שכאשר אכל חֻמֶץ דייקא (פסוק טו), נעקר מישראל, ונתגלגל בגוים ערלים ח"ו. אבל אכל מחמצת (פסוק יט), שמחמץ אף אחרים, חמץ - מת, כנ"ל, אינו מתגלגל בערלים גויים, אלא רק בבהמה. וכלשון הלכה טוב, ואין לו תקנה אפילו בשאר אומות, ודו"ק.

בפרשת (שמות יב, טו) כתיב: שְׁבַעַת יָמִים מִצּוֹת תֹּאכְלוּ אֶת בְּיֹם הָרִאשׁוֹן תִּשְׁבִּיתוּ שָׂאֵר מִבְּתֵיכֶם כִּי כָל אֶחָד חֻמֶץ וְנִכְרְתָה הַנֶּפֶשׁ הַהִוא מִיִּשְׂרָאֵל מִיּוֹם הָרִאשׁוֹן עַד יוֹם הַשְּׁבִיעִי. ולקמן בפרשה

כתיב (שמות יב, טו) אף ביום הראשון תִּשְׁבִּיתוּ שָׂאֵר מִבְּתֵיכֶם כִּי כָל אֶחָד חֻמֶץ וְנִכְרְתָה הַנֶּפֶשׁ הַהִוא מִיִּשְׂרָאֵל. ולהלן (פסוק יט) כתיב, שָׂאֵר לֹא יִמָּצֵא בְּבִתְּכֶם כִּי כָל אֶחָד מִחֻמָּצֹת וְנִכְרְתָה הַנֶּפֶשׁ הַהִוא מֵעַמֶּדֶת יִשְׂרָאֵל בְּגֵר וּבְאֶזְרַח הָאָרֶץ.

ואמרו במכילתא (בא - מסכתא דפסחא פרשה ח), וז"ל, מִיִּשְׂרָאֵל. שומע אני תכרת מישראל. ותלך לה לעם אחר, ת"ל מִלְפָּנֵי אֲנִי ה' (ויקרא כב, ג), בכל מקום שהוא רשותי, עכ"ל. ועוד אמרו בלח טוב (פסיקתא זוטרותא. שמות יב, טו), וז"ל, מִיִּשְׂרָאֵל. יכול תלך אל עם אחר ותחיל, ת"ל מִלְפָּנֵי אֲנִי ה' (ויקרא כב, ג), לימדך שישראל שמניח את בוראו נכרת מן העולם, ואין לו תקנה אפילו בשאר אומות, שנאמר מִלְפָּנֵי אֲנִי ה', רשותי בכל מקום, עכ"ל.

ובאמת איכא ג' מדרגות;

א. ישראל

ב. גר ואזרח הארץ

ג. שאר אומות.

וזש"כ (פסוק טו) וְנִכְרְתָה הַנֶּפֶשׁ הַהִוא מִיִּשְׂרָאֵל, דייקא מִיִּשְׂרָאֵל. אולם יתכן שיוצא מישראל ונעשה כגר ואזרח, ולכן כתוב (פסוק יט) וְנִכְרְתָה הַנֶּפֶשׁ הַהִוא מֵעַמֶּדֶת יִשְׂרָאֵל (ישראל עצמם) בְּגֵר וּבְאֶזְרַח הָאָרֶץ. היינו שנכרת לא רק מישראל (מעדת יִשְׂרָאֵל), אלא

לחיות את הפרשה

וַיְהִי חֹשֶׁךְ אֶפְלָה בְּכָל אֶרֶץ מִצְרַיִם שְׁלֹשֶׁת יָמִים (שמות י, כב)

למעשה

כאשר האדם לומד נושא מסוים בפרשה, או סוגיא בש"ס וכד' אחר שלמדה, עכשיו עליו לחפש פרוש שמפרש את הדברים מכיוון שונה, או מגלה עומק חדש. כך ירגיל האדם את עצמו לא לסיים נושא ולעבור לשלב הבא, אלא אחרי שלבסוף גילה ביאור מכוון חדש, או עומק חדש, וכך בע"ה יפתחו לו המוחין עוד ועוד.

וכן, בכל ענין וענין בחיים אנו רואים אותו במבט מסוים, ועלינו להתבונן בכל ענין חשוב בחיים לראות מבט חדש איך להסתכל עליו. בצורה זו האדם פותח צוהר חדש ופנימי לכלל חייו.

חושך וצמצום של ראייה פנימית

יש חושך חיצוני ויש חושך פנימי.

חושך חיצוני: הוא החושך המוכר לכל, כאשר נטו צלילי ערב, האור הולך ונחשך.

חושך פנימי: זהו חושך של מוחין, חושך וצמצום של ראייה פנימית, אי יכולת לראות כיוונים אחרים, עומקים חדשים, וכד'. כאשר לבני ישראל היה אור במושבתם, נפתחו להם מבטים חדשים ועומקים נפלאים שקודם לכן לא הכירו.

כִּי אֲנִי הִכְבַּדְתִּי אֶת לְבָבִי (א)

נודע קושיית הראשונים היכן היתה הבחירה של פרעה. ונראה, שכשם שלאחר מיתה אין קושיה היכן הבחירה של האדם. כן פרעה, כי רשעים בחייהם קרוים מתים, והיה בחינת מת לגמרי, וניטלה ממנו הבחירה. (תורת הרמז)

אֶת אֲשֶׁר הִתְעַלְלָתִי בְּמִצְרַיִם (ב)

שורש עלל, גימ' ק"ל, כנגד ק"ל שנה שחטא אדה"ר. שכנודע היה התיקון במצרים. אולם מצרים נענשו ששעבדו בבנ"י, כנגד בחינת ק"ל, וזהו את אשר התעללתי במצרים. (תורת הרמז)

וַיִּמַּשׁ חֹשֶׁךְ (י כא)

וברש"י וימש חשך, כמו ויאמש, יש לנו תיבות הרבה חסרות אלף, לפי שאין הברת האלף ניכרת כ"כ, אין הכתוב מקפיד על חסרונה, עכ"ל. והבן, א - אור אין סוף. נחסר אלף מפני "שאין הברת האלף ניכרת כ"כ", כלומר אור א"ס נעלם ומסתתר, ונעשה וימש, לשון חשך, היפך אור. וזהו אמש, לילה, אפילה, חשך, הסתלקות אור א"ס. (בלבביפדיה ערך אמש)

וַאֲשֶׁה מֵאֵת רַעוּתָהּ כָּלִי כֶסֶף וְכָלִי זָהָב (יא ב)

לאברהם נאמר "ואחרי כן יצאו ברכוש גדול", ויש בכך שתי שלבים. א. ושאלה אשה מאת רעותה. ב. ביזת הים, והם חלוקים במהותם.

ב'שאלה אשה מאת רעותה', כל אחת לקחה מאת רעותה, זה פרט שלוקח מפרט - 'אשה מאת רעותה' אבל בביזת הים כל הממון עצמו נצטרף ובא הים ופלט אותו וא"כ, הוא מצרף את הכל גם יחד, זהו הגדר של ביזת הים, ביזת הים זה לא רק יותר ממון מאשר מה שהיה ביציאת מצרים, אלא ביזת הים הוא שונה במהותו מהממון שהם קיבלו כשהם יצאו ביציאת מצרים ברכוש גדול, בהתחלה הם יצאו ממצרים מדין פרט ועוד פרט ועוד פרט - זה 'שאלה אשה מאת רעותה', אבל בביזת הים נעשה כל הממון מצורף ע"י שהוא נכלל בים והוא הופך להיות במקום שהוא בבחינת 'כל הנחלים הולכים אל הים' שהים מצרף את הכל, וכשבא הים ופלט את הכל א"כ, הים פולט עכשיו את כל הממון גם יחד, זה מקום האסיפה.

וזה מה שאמרו חז"ל "ראה ארונו של יוסף" כלומר הוא ראה את ארונו של יוסף שאוסף את הכל ומצרף את הכל במדרגת הדגים וזה גדר המקום של הים. פ (בלבביפדיה ערך אסף)

יוצאים ממצרים דקלקול הם נקראים ענקים, מה הוא אותן תכשיט? מהתכשיטים האלה נעשה העגל, ופרקו נזמי זההב אשר באזניכם מכוחו נעשה העגל, וירא העם כי בושש משה לבוא דברי חז"ל כידוע שהעם הוא הערב רב שמכוחו נעשה העגל, וזה נעשה מכוח תכשיטים זה המדרגה שנקראת ענקים, וירא העם כי בושש משה לבוא בא שש, מה קורה כאשר בא שש? מתחיל להיות בין הערבים חמה נזמה לצד מערב לשקוע, כאן העומק של המעניקים חמה בקומתם, הם מבטלים את הארת חמה כעיקר, והופכים את הארת החמה לתכשיט בעלמא. סדר העולם הוא שהחמה מכוחה הכל מתהלך, וכשלוקחים חמה והופכים אותה לתכשיט זה בעצם נפילת המדרגה של הערב רב שנקראים ענקים. (בלבביפדיה ערך ערב רב-ענקים)

גַּם הָאִישׁ מֹשֶׁה גָּדוֹל מְאֹד בְּאָרְצוֹ מִצְרַיִם (יא ג)

משה בחינת גואל, בחינת כתר. ועכשיו לאחר מכת חשך, כנגד ספ' חכמה, נשאר רק כתר. ולכך, כולם הכירו בכתר דקדושה, כי בטל להם כל המחיצות. חוץ מפרעה, שהוא כתר דטומאה, ולכך עדיין לא נתגלה לו כתר דקדושה. רק במכת בכורות, נתגלה כתר דקדושה, ובטל כתר דטומאה, פרעה, ואז גם הוא הכיר בכך. (קול דממה דקה)

כַּחֲצֹת הַלַּיְלָה אֲנִי יוֹצֵא בְּתוֹךְ מִצְרַיִם (יא ד)

זהו סוד גאולת מצרים הנשלמת במכת בכורות. המכה נעשתה דוקא "כחצות לילה".

סיבת הדבר היא, לבטל את בחינת חצות, בחינת "חלק", ולגלות את "אני יוצא בתוך מצרים". לגלות את ה"אני" של הקב"ה שבו ורק בו שייך שלמות. ואז יתגלה מדת "בתוך מצרים", "אני יוצא בתוך מצרים", בתוך המיצרים, שאין מיצר כלל. מיצר ענינו- הגבלה, וממילא אם יש גבול יש חסר ואין שלמות. ובמכת בכורות נתגלה שבתוך המיצר, הגבול, החלק, נתגלתה שלמותו ית"ש, מדת "כל". נתגלה שהמיצר והחסר אינו אלא בחיצוניות, אולם בפנימיות- יש את הקב"ה, את ה"כל"! (בלבבי חלק ה)

וברש"י שם "ואמרו שאמר משה כחצות דמשמע סמוך לו או לפניו או לאחריו" ע"כ. ביאור הענין, במדרגת עוה"ז אי אפשר לצמצם, כי אין לנו הארת יושר, האלקים עשה את האדם ישר, אלא והמה בקשו חשבונות רבים, נטיה לצדדים. אולם מצד מדרגת קודם החטא, ישנה ישירות גמורה שאינה נוטה לצדדים, ואפשר לצמצם, ומעין כך אמרו חז"ל (ברכות ג ע"א), ודוד מי הוה ידע פלגא דלילא אימת, השתא משה רבינו לא הוה ידע, דכתיב כחצות לילה אני יוצא בתוך מצרים. ע"כ, והיינו שמתולדת החטא אי אפשר לצמצם בדיוק בחצות.

הקליפה של התכשיט שיצא ממצרים היא נקראת ענקים, ענקים הוא התכשיט. בקדושה נאמר ואחרי כן יצאו ברכוש גדול ושאלה אשה מאת רעותה כלי כסף וכלי זהב ושמות כלי כסף וכלי זהב תכשיטים, הכלי כסף וכלי זהב באופן שהם

יֵלֵךְ שְׁמֵרִים הוּא (יב מב)

עיין שפת אמת (תרנ"ג, ד"ה בשאלת חכם) דרמז אפיקומן הוא לרמז כי יציאת מצרים היה הכנה גם לגאולה עתידה, כמ"ש כימי צאתך מארץ מצרים אראנו נפלאות. ולכך הפסח נאכל על השובע, לומר כי הגם שיציאת מצרים היה גאולה הראשונה, אבל גאולה האחרונה תלויה בה, כמ"ש גאלתי אתכם אחרית כראשית. והחכם שואל כיון שעתה זמן גאולה וחזרנו לגלות, מה הענין בזכירת יציאת מצרים והתשובה אין מפטירין אחר הפסח אפיקומן, כי ליל שימורים הוא לגאולה העתידה. (בלבביפדיה ערך אפיקומן)

אֶרֶץ זִבְתַּח חֶלֶב וְדָבָשׁ (יג ה)

זבת בהיפוך אותיות זת-ב. נמשך מאות ב', בחינת ב' אותיות י-ה, נמשך שפע לז"ת. (ליקוטים ערך זת)

אֶרֶץ זִבְתַּח חֶלֶב וְדָבָשׁ (יג ה)

במצרים התגלה ביזה בביזת הים, אבל בארץ ישראל לא מתגלה מדרגת הביזה באופן של ביזת הממון כפשוטו כמו בכל ביזה, כלומר לא מיבעיא שאין בה דין ביזה של נפשות שזה הרי יסוד הדין שנאמר בשבעה עממין "לא תחיה כל נשמה" וא"כ לא שייך שם כלל ביזת נפשות, אלא אפי' ביזת ממון שכפשוטו כן שייך שם, בעומק יותר בארץ ישראל מתגלה שה'בז' נהפך ל'זב', אבל לא באופן של זיבה דטומאה אלא באופן של זיבה של תיקון שזהו ה'ארץ זבת חלב ודבש', והעומק שמתגלה בזיבה הזו לא רק כפשוטו שבארץ ישראל היה גדלים פירות משובחים באופן שזב מהם חלב ודבש, אלא מונח כאן עומק שאם בארץ הזו גדלים פירות משובחים בגדר 'זבת חלב ודבש' היינו שהארץ עצמה זבה ומתפשטת, בבחינת "ארץ הצבי". (בלבביפדיה ערך בז)

וְכָל פֶּטֶר חֲמור תַּפְּדֶה (יג ג)

בבכורות איתא (נא, ע"א) המפריש פדיון בנו ואבד חייב באחריות, שנאמר (במדבר, יח, טו) יהיה לך ופדה תפדה. ובבכורות (יב, ע"ב) - המפריש פדיון פטר חמור ומת, ר"א אומר חייבין באחריותו כחמש סלעים של בן. וחכ"א אינו חייב באחריותו כפדיון מעשר שני.

והנה פטר חמור כתיב ביה תפדה בשה ואם לא תפדה וערפתו. והיינו שהולך לאיבוד והפדיון מונע איבודו. והרי שמונח בפדיון כח סילוק של איבוד. ומעין כך אמרו בזוה"ק (ח"ב, רכו, ע"א) בימי דוד כשעשה חשבון בישראל ולא נטל מהם פדיון, היה רגז, ונאבדו מישראל כמה חיילות וכמה מחנות. ובעומק כיוון שמסלק איבוד לכך גנוז בקרבו כח של איבוד, וזהו השורש של המפריש פדיון פטר חמור ואבד. (בלבביפדיה ערך אבד)

אולם מאידך גיסא אמרו שם, רבי זירא אמר משה לעולם הוה ידע, ודוד נמי ידע. והיינו מהארת קודם החטא אפשר לצמצם. (בלבביפדיה ערך אבד)

וְיָמַת כָּל בְּכוֹר בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם (יא ה)

מצרים אותיות מיצר בחינת צמצום-חלל הפנוי, ומשום כך נתגלה "ומת כל בכור בארץ מצרים" שהוא ביטול היש. ועוד, חלל הפנוי שורש לע"ז, ובפרט התרפים שנעשים מאדם בכור, והם כנגד בני בכורי ישראל שניצלו. (בלבביפדיה ערך בכורות)

וְלֹכַל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לֹא יֵחָרֵץ כָּלֵב לְשׁוֹנוֹ (יא ז)

'ולכל בני' לא יחרץ כלב לשונו. (יא, ז) הענין. דנודע שכלב שומר טובה לבעליו, ומסייעו. ורמזו אותיות אחר כלב, הם למג, גמל, שגומל חסד לבעליו. ולכך העניש את מצרים מדה כנגד מדה, ולבני ישראל רמז שהכלב שנוהג מדה כנגד מדה, לא יחרץ לשונו להם. (תורת הרמז)

וְאֶכְלֶתֶם אֹתוֹ בַּחפְזוֹן (יב יא)

יציאת מצרים היא 'מבית עבדים פדיתנו' מפרעה. פרעה אותיות 'העפר', זה שורש העפרוריות התחתונה, ירידה למצרים. וצורת היציאה הייתה בחיפזון, משא"כ לעתיד לבוא נאמר "לא בחיפזון תצאו", אבל גאולת מצרים הייתה בחיפזון, אחד מהפנים העמוקות של היציאה בחיפזון מה היא?, "התנערי מעפר קומי", איפה שורש התנערות נמצא, ע"י המהירות. (דע את מידותיו)

וְשִׁמְרֶתֶם אֶת הַמִּצְוֹת (יב יז)

בזמן הזה ההארה של המצוות הוא באופן של ח"י רגעים, זה זמן עשיית המצה כי ההארה שמאירה בעשיית המצה היא הארה של ח, היא הארה של חיה שבנפש.

אבל כאשר יתגלה הגאולה העתידה מכח ההארה העליונה יותר - מה שנאמר "ושמרתם את המצות - מצוה הבאה לידיך אל תחמיצנה" הוא לא יהיה בשיעור של ח"י רגעים אלא הוא יהיה בבת אחת, הוא יהיה מציאות של יחידה שבנפש, מציאות אחת, זה העומק של ההארה שנקראת רצון שלמעלה מטעם ודעת, למעלה ממציות החפזון שע"ז נאמר "לא בחפזון תצאו".

ובלשון פשוטה וברורה כאשר הדבר נעשה כתהליך, שייך בו חפזון בתהליך שיש בו שזה הח"י רגעים, אבל הגאולה העתידה שעליה נאמר "פתאום יבוא האדון אל היכלו" "פתאום", נעשה בבת אחת, ומה שהוא נעשה בבת אחת כי אין בו תהליך של דבר וא"כ לא שייך שיהיה מציאות של החמצה. (בלבבי פסח)

ויחזק ה' את לב פרעה ולא אבה לשלחם (שמות, י, כז)

פ"ו, ה"ג). ועיין ישמח משה (וארא). ועיין משך חכמה (שמות, ו, כט) וז"ל, פרעה מלך מצרים, ולב מלכים ושרים ביד ה', שמלכים אינם בעלי בחירה, עכ"ל. וכן איתא בעץ הדעת טוב (בשלח). ועיין אברבנאל (שמות, יד, א) וז"ל, וחזקתי את לב פרעה, כי השי"ת לא יסיר הבחירה מבנ"א, אבל יסבב סיבות באופן יתחזק לבו, עכ"ל. ועיין רוח חיים (אבות, פ"ג, מ"ז) וז"ל, אם האדם מרבה ח"ו לפשוע פשע רב, אז יענש עונש גדול מכל העונשים שנוטלים ממנו הבחירה ולא יוכל עוד לשוב כמו פרעה ודוגמתו, עכ"ל. ושורש דבריו ברמב"ן (שמות, ז, ג), עיי"ש (ועיין דרשות מהר"ט, וארא, ד"א). ומעין כך בעקידת יצחק (שער לו, הערה א'). ובביאור ענין זה, עיין פחד יצחק (פסח, מאמר מב). ועיין שם משמואל (בשלח, תרע"ז). ועיין עוד שם (וירא, תרע"ו) משם אביו, וז"ל, שניתן לו חוזק הלב, והוא מתנה טוב מאד, אך פרעה ברוע בחירתו השתמש במתנה לרעה ולקח את חוזק הלב לסרב נגד השי"ת.

את לב פרעה, שהיה לבו "חלוק" אם לרדוף אם לא לרדוף.

והיינו שכל בחירה נצרך ב' צדדים שקולים. וכאשר שקול בוחר מה שבוחר. אולם אצל פרעה מתוך המכות נעשה שקול כנ"ל, אולם הכביד ה' את לבו שלא היה מסוגל לבחור בצד אחד אלא כל כולו היה "לא אבה", ספק שקול בלתי ניתן להכרעה.

ובאמת בדברי רבותינו מצינו כמה ביאורים מה גדר הכבדת לבו של פרעה שלכאורה יש בו סילוק הבחירה.

הרמב"ם כתב (עיין שמונה פרקים, פ"ה. והלכות תשובה, פ"ו, ה"ג), שהבא להיטמא פותחין לו, וסייעו הקב"ה. ועיין תפארת יונתן (שמות, יד, ג). ועיין מלב"ם (שמות, ג, יט) וז"ל, אין פירשו ששלל הבחירה שלו, רק שלא הרגיש בצער המכות, ומה שלא הניחם ללכת היה מרוע בחירתו, לא ע"י ה', עכ"ל. ומעין כך איתא בספר העיקרים (מאמר ד, פרק כה). ושורש דבריו ברמב"ם (הלכות תשובה,

ועיין הכתב וקבלה (כי תצא, כה, ז) וז"ל, ההבדל בין מאן ובין לא אבה יבמי, כתב רש"פ, לשון אבה יאמר על תכונת הרצון כשהוא בהכרעה שוה לעומת החיוב והסתירה בלתי נוטה לאחד יותר מחבירו (אונוליליג), ולשון מאן יאמר כשהרצון יותר מכריע אל שלילת הדבר מאל קיומו, והוא מלשון אין (פערניינונג). ועיין עוד בדבריו (בא, י, כז) וז"ל, עד הנה אמר לשון מיאון, מאן לשלחם (לעיל, ז) מאין אתה לשלחם (לעיל, ט) עד מתי מאנת (לעיל, י). כי בתחלה היה רצון פרעה יותר מכריע אל שלילת השלוה, ולכן אמר לשון מיאון, אמנם כעת אחר שנתווספו מכאוביו בא אל תכונת הרצון בהכרעה שוה לעומת החיוב והשלילה, בלתי נוטה לאחד יותר מלחברו, לכך אמר לשון לא אבה, עכ"ל.

וזהו בחינת אבה, אב-ה. אב לשון רצון, והיינו שהרצון א-ב, כלומר שני דברים שקולים כאחד, בבחינת מכדי שקולים הם ויבואו שניהם. ובמכילתא דר"י (בשלח, א, ד"ה וחזקתי) איתא, וחזקתי

ולקחתם אגודות אזור (שמות, יב, כב)

יבואר שיטת מ"ד שיש אגד בשנים, וכן אגודה בחמש, כמ"ש באבות שהם אגודות ה' אצבעות היד. ובאמת עיקר אגודה בג', והכח האוגדם הוא הרביעי, ויבואר להלן אי"ה], לפיכך אמר, ואגדתו על ארץ יסדה, עכ"ל.

והבן שיש אגד מכח "קשירה", וזהו חיבור חיצוני. ויש אגד ע"י הסכמה אחת, וזהו חיבור פנימי. וזה נגלה בשבט בנימין, כי איגוד בנ"א אין שייך בו קשירה, אלא קיבוץ, וקיבוץ ללא הסכמה אינו נקרא אגודה.

רד"ק על פסוק זה) אשר על הארץ, קרא אגודה, לפי שהם אגודה אחת, זו על זו על הארץ [ויסוד רביעי, עפר, הוא מ"ש (שבת, צב, ע"א) שכלי אוגדן, כי עפר בחינת מאני, כלי, כנודע. ועיין רע"ב (שמות, שם) שלכך כתיב ואגודתו על "ארץ", כי הוא נפרד, רביעי, עיי"ש. ולהלן יבואר שיש משקוף ושתי מזוזות, כנגד ג' חלקי האגודה. אולם אמרו במכילתא, שהם ד', כי נתנו גם על הסף. והבן, שסף כנגד יסוד העפר, ודו"ק. וזהו א-ג-ד, בשורש אחד, ואוגד או ג' או ד', והבן. ולהלן

וכתב הרד"ק (ספר השורשים, אות א, ערך אגד) וז"ל, אגודת אזור, התר אגודות מוטה (ישעיה, נח, ו), והדומה להם, ענין "אסיפת" הדברים, "וקשירתם" יחד. ואמרו חז"ל (פרה, פ"א, מ"ט) מצות אזור, "שלשה" קלחין, ובהם "שלשה" גבעולין. וכן ויהי לאגדה אחת (שמואל, ב, כ, כה, נאמר לגבי שבט בנימין), כלומר "בקבוץ" אחד, ו"הסכמה" אחת. וכן ואגדתו על ארץ יסדה (עמוס, ט, ו), כלומר "עצתו והסכמתו". ולפי דעתי, כי השלש יסודות (אש - רוח - מים, עיין

את הטומאה, שכל מהותה פירוד. ועיין זוה"ק (ח"ב, לה, ע"ב).

ועי' אגודת אזוב, נאספים בזכות ג' אבות כנ"ל, ועי' נאספים כל ישראל, כמ"ש ברקאנטי (וארא) וז"ל, אגודת אזוב, רומזת לכנסת ישראל, שבה נאגד ונאסף הכל, עכ"ל. ועיין מגיד מישרים (בשלה, בסופו החלק השייך לפרשת בא). ועיין קהלת יעקב (ערך אגודת אזוב), ובית עולמים (דף קלו), שהיא המדה הנקראת "כל", כי כל בשמים ובארץ.

ית' לתת הדם על שתי המזוזות ועל המשקוף, שהם שתי המזוזות, כנגד יצחק ויעקב, והמשקוף כנגד אברהם, עכ"ל, עיי"ש שמקור הדברים בחז"ל (שמו"ר, יז, ד). ועיין דרשות מהר"ל (דרוש לשבת הגדול, ד"ה וזהו שהיתה ג"כ המצוה ולקחתם).

ועומק הכח לאוגדם, הוא מכח "שפלותם", שזהו אזוב, עץ שפל. כי הגאווה מפרידה. גאה, ג-א, נפרדו השלשה מהאחד. אולם אגד, א-ג-ד, אל"ף - אחד, ג' - שלוש, ד' - דל, דלות. ועי' דלות זו נעשים אחד. וזהו לסלק

ושורש האגודה בין בני אדם, הוא באבות, אברהם יצחק ויעקב, וכמ"ש בצרור המור (שמות, שם) וז"ל, אגודת אזוב הם שלשה, רמז לאברהם יצחק ויעקב, שהם משולשים בזכיות, ובזכותם נברא העולם, דכתיב ואגודתו על ארץ יסדה, ובזכותם יצאו בני"י ממצרים, דכתיב (שם, ב, כד) ויזכור אלקים את בריתו וגו', ולכך אמר משה לישראל, ולקחתם אגודת אזוב, עיי"ש. וכתב בשפתי כהן (שם, יב, יא) וז"ל, אזוב, בא"ת ב"ש, תעפ"ש, בגימט' אברהם ישחק יעקב, עם שתי המילות, עכ"ל. וכתב באלשיך (שמות, יב, כב) וז"ל, צוה

וכל בכור אדם בבנין תפדה (שמות יג, יג)

ימות עולם נגלה הדבר דייקא בישראל, כמ"ש חז"ל ראשית קראתי אתכם, כדכתיב ראשית תבואתה (ירמיה ב, ג) על עסקי ראשית הזהרתי אתכם.

אולם יתר על כן כתב החת"ס (דברים כו, א) וז"ל, דע כי אין ראשית שייכות לישראל כלל, וע"כ אמרין בראשית, בשביל ישראל שנקראו ראשית, ע"ד העברה ולא ע"ד האמת, כי אין ראשית אלא בדבר שיש בו אחרית ושיירים ועמלק היה אז ראשית הגוים וכל הגוים שארית לו, ובכורים ראשית פרי האדמה ואחרית הפירות שייכים להם, אבל ישראל עליהם אמר בלעם מראש צורים אראנו ומגבעות אשורנו וכו' ובאמת לא שייך להם זה השם, כי עם לבדו ישכון ובגוים לא יתחשב והם עם בפני עצמו, כולם קדושה עם קרובו של הקב"ה ולמי יהיו ראשית ומי אחריהם, עכ"ל.

תחלה רק לבכורים, כמ"ש קדש לי וגו' כל רחם, והבל שהביא מבכורות צאנו שעה ה' אל מנחתו (וכן ראשית הגז), עכ"ל.

למשיח שהוא סיפא לשית אלפי שנים, אף בו נגלה ראשית זו, כמ"ש המהר"ל (נדרים לט, ע"ב) וז"ל, עצם מעלת משיח זה שהוא מיוחד מבין שאר הנבראים, מעלתו המיוחדת לו נקרא שמו (משיח, שם - חי), כי השם הוא מורה על דבר המיוחד בו מבין שאר הנמצאים, ולפיכך אף כי המשיח בעצמו לא נברא קודם שנברא העולם, אבל שמו, דהיינו מה שהוא מיוחד בו, נברא קודם שנברא העולם, שגזר הש"י קודם שנברא העולם על המעלה שלו המיוחדת לו, וגזירתו ית' הוא הבריאה בעצמו, ודבר זה הוא כנגד צד המלה, כי משיח הוא ראשית לבני אדם שהם בתחתונים, ולפיכך למשיח יש יחוס שהוא ראשון והעליון לתחתונים עכ"ל.

והבן, שבראשית ימי עולם נגלה כח ראשית זה באדה"ר, ובאחרית ימות עולם נגלה כח ראשית דמשיח שמצד אמו הוא בא מאוה"ע והוא בן גרים. וכל

בכור אדם, הוא הנולד ראשון, פטר רחם, ומקרי ראשית,

כמ"ש כי הוא ראשית אוני.

ושורש ראשית זו באדם, דכתיב (תהלים קלט, ה) אחור וקדם צרתני

ואמרו (סנהדרין לח ע"א) ת"ר, אדם נברא בע"ש (אחור למעשה בראשית)

ומפני מה וכו', שאם תזווח דעתו עליו אומר לו יתוש קדמך

במעשה בראשית במחשבה הוא קדם, וכמ"ש (ב"ר, ח, א) אחור וקדם, אחור למעשה וקדם במחשבה.

וכח "קדם" זה נגלה בפרט בשכל דבכור אדם, כי הוא ראשית, ושורש בראשית, במחשבה, בחינת ראשית חכמה, כנודע.

וזהו שורש כל קדושת ראשית, שורשה ב"קדם", וכלשון הכתב והקבלה (בראשית כה, לא) וצווי התורה לנהוג קדושה בכל מה שהוא ראשית, בכור אדם, בכור בהמה, ראשית בכורי אדמה, ועבודת המשכן לא היה מיוחד

סימן כא' - סעיף ד': יש להזהר כשאדם לובש טלית שלא יגרר ציציותיו.

בירור הלכה - סעיף ד'

בדין זה ישנם כמה טעמים והגדרות, ונפק"מ לדינא.
א. הטעם כפשוטו כלשון השו"ע שלא יגרר ציציותיו.
והיינו על הקרקע, וזהו מדין בזיון הציצית, ככל הדינים
שהובאו בסימן זה. והבזיון הוא עצם הגרירה. וכן בנגררים
על הקרקע, מקום מלוכלך, והבן. וכלשון הלבוש, שלא
יגרר ציציותיו "על הארץ", דייקא.

ב. כתב המג"א (ס"ק ג) וז"ל, וקשה דבסימן כג (סעיף
א) כתב דאם נגרר על הקברות (ועיין מש"כ שם) אסור
משום לועג לרש, משמע דבעלמא אין איסור בגרירה, וכו'.
ונראה לי דהקברים היו גבוהים מן הארץ, והיו הציציות
של ר' יונתן נגררים עליהם, ואסור משום לועג לרש,
אבל משום ביזוי מצוה ליכא, כיון שאינם נגררים אלא
במקום גבוה, עכ"ל. וכפשוטו נראה שכוונתו למקום גבוה
שאינו מלוכלך כקרקע, אולם אינו דין בגבוה ונמוך, אלא
שנוגע במקום מלוכלך כקרקע, משא"כ הקברות אף שהם
מלוכלכים מאבק וכד' אינו לכולך כקרקע. אולם אפשר
שכוונתו, שהבזיון כאשר נגררים הציציות לקרקע, נגררים
למקום נמוך, אולם אם נגררים לגובה אין כאן בזיון כל כך.
ובדקות אפשר שהבזיון עצם כך שיוורדים למקום שפל.
ועיין חלק הקבלה היכן ראוי שיהא, וכשיוורדים משם זהו
בזיון ושפלות לציצית, עיי"ש.

ג. כתב המג"א הנ"ל, וז"ל, אי נמי י"ל, דדוקא כשגוררים
"בשעת לבישה" הוי ביזוי, דנראה כאילו מכבד בהם את
הבית (כי מכח לבישתו מתנועעים הציציות אנה ואנה,
אבל אם נגררים דרך הילוכן אין קפידא כל כך, עכ"ל.
ובדקות יש להוסיף, שבשעת העיטוף על דרך כלל מברך
על הטלית, וזהו בזיון לברכה, ודו"ק, כ"כ בערוך השולחן
על אתר, עיין בדבריו.

ד. לשון השו"ע שלא "יגרר" ציציותיו, ובפשטות, הבזיון
הוא עצם הגרירה, אולם ביאר בלבושי שרד (ס"ק ט) את
דברי המג"א, וז"ל, דמשום דריסה לבד ליכא קפידא, רק
מחמת שהיו נפסקים, עכ"ל. ועיין מצת שימורים בשם
עדי זהב, והובא באליה רבה, וז"ל, דאין איסור משום ביזוי
כדמוכח מבין ציצית הכסת (גיטין, נז, ע"א), שהיו ציציותיו
נגררין, אלא הטעם שידרוס עליהם ויפסקו, עכ"ל.

ה. כתב בארצות החיים (המאיר לארץ, ס"ק יד) וז"ל,
וברוקח איתא, שלא ידרוך על ציציותיו, משמע לגרר שרץ,
וי"ל, שגם האגור לא אסר רק מגרר "דרך בזיון", עכ"ל.
ונראה שכל מגרר דרך בזיון אף שאינו מתכוון לבזיון
אסור. וקצת משמע כן מדברי האגור, שבסוף דבריו הביא
פסוק זה שכתוב (ישעיה, יד, כג) וטאטאטיה במטאטא
השמד. והיינו דרך טיטוי, שהוא דרך בזיון.

ו. כיון שאין דרך ללבוש בגדים שמגיעים לארץ ונגררים
לארץ, לכן ציצית שעשויה באופן זה, חסר בשם בגד,
שכתוב "בגדיהם" בציצית, שכיון שאין דרך לעשות כך
בגד, אם כך הבגד חסר בשם בגד, ולכך בגד כזה פטור
מציצית, והבן

הלכה פסוקה - סעיף ד'

אם יש לו בגד שציציותיו נגררים לארץ, ואין לו ציצית
בבגד אחר, איך לברך עליו.

פירוש על דרך הסוד - סעיף ד'

כתב רבינו צחי (צמדצר, טו, לח) וז"ל, וכל המצוה מצוה
ציצית, עליו הכתוב אומר (איוב, לח, יג) לאחוז צנפות הארץ
וינערו ממנה, עכ"ל. וצפצפות קאי על מי שמצוה ואינו לוצשה,
אולם קאי גם באופני ציוי ציציית ענמה, ודייקא מי שציציותיו
נגררים לארץ, עליו דייקא נאמר לאחוז צנפות (הנגיעה ל)
ארץ, ואיז וינערו רשעים ממנה.

ולפיכך מצד התיקון כתב המלצ"ס (צמדצר, טו, לו) וז"ל,
ידוע שצנפים שרים עומדים אחורי המרכזה ויונקים השפע
מדי ציציית שצארצע כנפות "הארץ העליונה" (היפך נגרר
לארץ התחתונה), ועל כן, כל המקיים מצוה ציציית יחזיקו צו
עשרה אנשים מהכנענים, כי כל כח רוחני יש צו עשרה כוחות,
והם שבע מאות בכל כנף, כי כל אחד מושך יניקתו מארצע
כנפות, וכנגדן למטה עשרה מכל לשון בכל כנף, וע"כ אמרו
(שבת, לב, ע"ג) שכל אחד זוכה ומשמים לו צ' אלפים ושמונה
מאות עבדים, עכ"ל.

וצעומק השפע נמשך מארץ עליונה עד ארץ תחתונה, אולם
סמוך לארץ, ולא נגרר על גבי הארץ. וצעומק, צפרשת ציציית
נוכח יציאת מצרים, וצמדרגת מצרים, הציציית נגרר על גבי
הארץ, וציציית ועליה ממנרים, נתעלה הציציית על הארץ,
ולא נגרר בארץ. וצנורת אדם, שורש הציציית בשערות הראש
הנקראות ציציית, כמ"ס (יחזקאל, ח, ג) ויקחני ציציית ראשי,
ויורדים לכל קומת האדם, היקף כל האדם כולו, סוד מקיף
היחידה, כמ"ס ציפה שעה (שער הכוונות, דרושי הציציית,
פ"א). ולכן דייקא צריכה להקיף את כל האדם, אולם לא לירד
למטה ולגרור את הארץ.

ולכן דייקא כתב צפרשת ציציית (צמדצר, טו, לח) "וראיתם",
צחינת ראה שיוורדת מן הראש ועד לארץ, עד ולא עד בכלל.
וכתב צמגלה עמוקות (שלח) וז"ל, הניניס נראו צארץ
(שה"ש, ג, יצ), זכות ציציית (צחינת מתנונץ - מניץ), וקול
הת"ר (ציציית גימט' ת"ר, כמ"ס) נשמע "צארצנו", זכות
ציציית, שהוא ת"ר (כנ"ל). וז"ס (שמות, יד) וצני ישראל יוצאים
ציד רמ"ה, (יחזקאל, ח) וישלח תצנית יד ויקחני ציציית ראשי,
רמ"ה (צמילוי), רי"ש מ"ס ה"ה, צגי ציציית, וז"ס (ישעיה,
כד) מכנף הארץ ומירות שמענו, שזכו לשירה על הים עצור
הכנף ד' פעמים כנף, הרי ת"ר, לכן (שמות, יד) ויקח שש
מאות רכב צחור, כנגד מחנות שכינה, והיה לכם לציציית, צגי
ד' קליפוט, כי ד' ציציית מגינים מפני ד' קליפות שהם ד'
רוחות הטומאה, עכ"ל, עיי"ש. והיינו יציאה ממנרים, ציציית
שיוורדת ונגררת לארץ כנ"ל, וע"י יציאתם ועלייתם זוכים
לציציית דקדושה, שהיא זכר ליציאת מצרים, ונגלה ציס סוף
כנ"ל עד גילוי שלם צארץ ישראל.

שער הארת המוחין ז"ו פרק ז'

שיש דעת עליון ודעת תחתון.

וכן לשון דיבור בפה במסכת כתובות פ"א במשנה ראוה מד' ברת עם אחד אמרו לו מה טיבו של איש זה וכו' ואמרו בגמ' מאי מדברת נבעלה: הוא יחס נוסף, שהוא בחינת דיבור היוצא מן הפה הכי נמי הוא בענין התשמיש, והיינו כי פעמים הזווג נקרא בלשון אכילה ופעמים נקרא בלשון דיבור.

וכן בכתובות פרק אע"פ במשנה ואוכלת עמו מליל שבת מאי ואוכלת תשמיש וכו', ובתורה נקרא לשון אכילה בפה כמו שאמר אכלו רעים שהוא זווג עליון דא"א כנזכר זוהר פרשת ויקרא, וכן כתיב כן דרך אשה מנאפת אכלה ומחתה פיה וגו': והשורש לזה הוא מה שאצל הנוק' מקום הפה העליון שלה כשהיא עולה עמו פב"פ נעשה מקום זה פה תחתון, והבן.

ופירוש הפסוק יובן כמ"ש אצלינו על מה שאמר בזוהר בא' דרא יתיב על כורסיא דשביבין לאכפייא לון וכו' כי הוא סוד משארז"ל בא נחש על חוה, פי' הענין כי יש שמות אלקים של קדושה ומשתלשלין למטה עד הקליפות אלהים אחרים בסוד מלך אלהים על גוים כנזכר בסבא דמשפטים: כלומר משתלשל מאלה"ים לאלהים שהם ב"ד שהוא שם חול, וכמשתלשל יותר נעשה אלהים אחרים והם סוד מלך אלהים על גוים'.

וכאשר הענין גורם הקליפות נכללין זה בזה ואלו באלו עד שאותן בחי' של שמות אלקים עליונים דקדושה נכנסים בני קודת ציון שבה בסוד הגבורות אשר שם ביסוד שלה: וע"י התכללות זו כביכול שם אלה"ים דקדושה נופל לאלהים אחרים ומה שהוא בעל הכוחות לעילא נעשה מעין כך לתתא.

וענין התכללות הזה של השמות אלקים הנ"ל ביחד נקרא בחינת ביאת נחש על חוה: כלומר אין הכוונה שבא הנחש על חוה כפשוטו אלא היינו ששמות אלה"ים דקדושה יורדים ונשלטים ע"י אלהים אחרים הוא הנקרא שבא הנחש על חוה, והוא מה שאמר הנחש לחוה שע"י אכילת עץ הדעת 'והייתם כאלהים יודעי טוב ורע', כלומר הוא פיתה אותה להיות מציאות של אלהות, להיות נכלל באלהים אחרים, והיינו כי הנחש הוא בחינת אלהים אחרים ומה שרצה לפתה אותה הוא להיות אלהים אחרים ולא אלה"ים דקדושה.

כי מה שתחלה בעת רצון היה הזווג עמה בבחי' היסוד והנ' תיב העליון הנקרא פלא כנודע: הוא הנתיב העליון המזווג יסוד דאבא עם יסוד דאמא, בסוד שער הן' דקדושה בסוד נתיב לא ידעו עיט'.

ונבאר ענין הפסוק של אז ישיר ישראל את השירה הזאת עלי באר ענו לה: התבאר לעיל ענין הבאר שיש בו כמה מדרגות או בבחינת 'סלע' ואזי הוא בבחינת אחור, לעומת כך באר בסוד 'בא אור', ששורשו באור, בחינת פב"פ, והוא מה שנקרא באר כאשר היא עמו פב"פ.

כי הוא מדבר בענין תיקוני רחל מתחלת תיקונה עד סיומה, והוא להביאה פב"פ עם ז"א הנקרא ישראל, ונודע כי כאשר חוזרת פב"פ מתמעטת בסוד נקודה אחת קטנה תחת היסוד דז"א, ואח"כ נגדלת מעט מעט עד שהיא עולה עמו להיות פב"פ עד למעלה, וזהו ענין עלי באר ענו לה כי עתה בהיותה פב"פ נקרא באר כנ"ל, והיא עולה עמו עלייה אחר עלייה ממטה למעלה עד שחוזרת עמו פב"פ: עיקר סוגיא זו תתבאר לקמן בשער הנוק', ונבאר בקצרה. הנה הנוק' בתחילה היא מאחוריו ושם נגדלת בכל קומתה, ואזי היא חוזרת להיות עמו פב"פ ואזי היא חוזרת להיות נקודה אחת קטנה, אולם כפי שביארו המפרשים שמה שהיא נעשית נקודה אינה ירידה ממדרגתה שהייתה בכל קומתה בא' חור כי בערך לכל קומתה מאחור כאשר היא חוזרת להיות עמו פב"פ היא נקודה, וכפי שנקודה מעולם עליון שקול כנגד כל עולם תחתון ממנו הכי נמי בענין הנוק', כי בערך לפנים האחור נקרא נקודה קטנה, והבן.

עוד יש לפרש פירוש ב' בזה הפסוק ויתבאר למטה. ונ' באר פסוק אחר באר חפרוה שרים וגו' ובאור באר חפרוה שרים יובן במה שנודע כי הנה הנוק' של ז"א הנקראת רחל בהיותה אב"א עמו הנה הראש שלה היה מחצי ת"ת תחתון שלו, נמצא כי סיום ת"ת של ז"א שהוא פי' האמה שלו ממנו נעשה פי' הנקבה אשר הוא בסיום ראש שלה וכאשר אח"כ חזרו להיותה פב"פ ועלתה כל שיעור קומת ז"א נמצא כי מה שבהיותה אב"א היה ראש שלה נתהווה עתה בחי' ת"ת שלה ואותו הבחי' שהיה תחלה מקום הפה העליון שלה חזר עתה להיות בחי' פי' היסוד ורחם שלה נמצא יסוד שלה מכיון נגד יסוד שלו: כלומר מה שהיה במדרגה התחתונה שלה מדרגת פה הוא עתה מציאות של יסוד, ואזי היסוד שלו והיסוד שלה משתווים אהדדי.

וזה סוד היות בחינת התשמיש נקרא בלשון אכילה בכמה מקומות בתורה: מצאנו בדברי חז"ל כמה לשונות של הק' בלה בין הפה לברית, כפי שמבואר בספר יצירה שברית המעור וברית הלשון מקבילין אהדדי, וכן מבואר בעוד לשונות חז"ל כמה מדרגות בענין ההקבלה בין הפה העליון לפה התחתון. והיינו שיש אכילה כפשוטו שהיא בפה, ויש אכילה שהוא התשמיש. וכן הוא בענין הדעת, שכתוב בזוהר דדעת גניז בפומא והוא נאמר נאמר בעיקר בא"א, וכנגד זה הוא דעת בבחינת היסוד בסוד 'וידע אדם', והיינו

^א עיין ברש"ש באות ב' שביאר שאינו פי' היסוד שהם הנקבים שהם בסיום היסוד, אלא מקום יציאת היסוד שהוא סיום הת"ת שלו.

הנה עתה היא מקבלת מהנתיב האחר החיצון של אלהים הנקרא ג"כ פלא, הנרמז בר"ת ואמרה לא פעלתי און לרמוז שהיא אומרת שלא קבלה שפע מפעולת הפלא החצונים ההוא אשר בו נכללו הקליפות הנקרא און רק מן הנתיב הע' ליון הקדוש שהוא כולו פנים אשר אין הקליפות נכנסין שם ח"ו: והיינו כי 'פלא' ר"ת 'לא פעלתי און', ומצד הקדושה היינו שלא פעלה און אולם בנפילה הוא 'פעלתי און' שנ' תכללה באלהים אחרים.

נאמר על אדם הראשון ולקח גם מעץ החיים וחי לעולם, וכאשר חטא נגזר עליו מיתה, והוא מה שנאמר ביום אכלך ממנו מות תמות, והיינו שנגזר עליו למות באלף שנה², ומתקיים לשון הפסוק 'ביום' אכלך כי אלף שנה בעוה"ז הם יום של הקב"ה, וביחס לסוגיין מה שנגזר לאדם למות באלף שנה היינו שנפל מבחינת 'פלא' עליון שהוא בחינת אלופו של עולם 'פלא' תחתון שהוא 'אלף' שנה, 'פלא' אותיות 'אלף', ונמצא שמחמת החטא נגרם ב' נפילות, נפילה מאלה"ם דקדושה לאלהים אחרים ומח' מת התכללות זו ניתנה השליטה לאלהים אחרים, ונפילה מפלא עליון שהוא מדרגה למעלה מאלה"ם דקדושה, לפלא תחתון, מפלא עליון ל'אלף' תחתון.

והיינו כי מדרגת פלא עליה כתוב בספר בן סירא 'במור פלא ממך אל תדרוש', וכן הוא סוד 'כי יפלא ממך דבר', כלומר 'פלא הוא מעל ההשגה, ומה שנעשה ע"י חטא עץ הדעת הוא שנעשה בר השגה, ולכן נגזר עליו לחיות אלף שנה כי הוא כביכול 'מחזיק במופלא שהוא אלף, והיינו שהוא אוחז במדמה של הפלא העליון ולא בפלא עצמו, כי עץ הדעת הוא כח המדמה כפי שכבר נתבאר בענין לאה, ולכן נפל לקלוקל שמת באלף שנה, ודו"ק.

והרי הוא נתבאר איך הזווגים הוא נקרא דבור ובלשון אכ"י לה, והסבה הוא לטעם הנ"ל כי הפה שלה הראשון בהיותם אב"א נעשה לה עתה בהיותם פב"פ פה תחתון בית הרחם ממש: נמצא הגדרה דקה בדברי הרב, דכשהיא הייתה אב"א אזי היא הייתה במדרגת פה עליון וכשחזרה להיות פב"פ הפכה להיות במדרגת פה תחתון, כלומר פה עליון דאחור הוא פה תחתון בערך לפנים.

הוזכר לעיל שמדרגת הפה יש בה בחינת דיבור ובחינת אכילה, והכי נמי במדרגת היסוד, אולם יש ב' כוחות נוס' פים שהם כח של שתיקה וכח של נשיקה, וב' כוחות הללו הם שורשים קרובים, ולכן כאשר האדם נושק הוא גם שותק, וכן כשהוא נושק הוא מחבר את שפתיו, ומדרגת נשיקה היא בחינת פב"פ בסוד 'ישקיני מנשיקות פיהו'.

והנה כל מדרגות הפה מתגלות ביסוד שהוא פה תחתון, אולם כאשר היא הייתה במדרגת אחור ואז היה לה פה עליון אז היה בה גילוי של דיבור בפועל, אולם כאשר היא חוזרת פב"פ היא בחינת דיבור דיסוד שאינו מתגלה

כדיבור בפועל אלא הוא מתגלה במדרגת זיווג, כלומר הוא דיבור במדרגה של נשיקה שהוא באופן של שתיקה, בסוד העראה, נשיקת איבר, בסוד שתיקה כהודאה, כל' מר 'מסכים לדבר' 'נושק לדבר'. לעומת כך כח האכילה שכשהיא הייתה באחור התגלה פה עליון אכילה כפשוטו, וכאשר היא חוזרת פב"פ שנעשה פה תחתון מתגלה ג"כ אכילה בפועל והיינו דכאשר הזכר משפיע לה שפע זה נקרא שהיא 'אוכלת זרעו' ע"י פה תחתון שלה.

ונודע כי בית הרחם שלה הוא עמוק דוגמת הבאר הנעשה ע"י חפירה ואינו בולט כמו יסוד הזכר: התבאר בדברי הרב שיסוד הזכר מחמת ריבוי האורות הוא בולט משא"כ יסוד הנוק', אולם בסוד הענין שכל דבר יש בו בפרטות זכר ונקבה, והנוק' שבנוק' הוא בחינת הבאר שהוא עמוק ואינו בולט ובחינת זכר דפרטות דיסוד דנוק' הוא בחינת הבשר התפוח, הוא כח של בליטה, כבשר התפוח שע"ג העטרה דזכר, וכדוגמת מקום התפוח דמזבח החיצון.

וענין חפירת הבאר הזאת נרמז באברהם ויצחק שחפרו הבארות ההם ודי בזה, וכמו שאמר בזוהר וילך דף רפ"ו ז"ל עלי באר ענו לה סק לאתרך להתחברא בבעלך באר חפרוה שרים דאולידו לה או"א לעילא כרוה נדיבי העם אלין אבהן וכו': עד השתא הרב ביאר חלק מהגדרת הבאר שנעשה ע"י שחזרה פב"פ, ולהלן הוא מבאר את נקודת החפירה שמתגלה בבאר.

ופי' הענין כי חפירת הבאר הזאת לעשות לה בית הרחם: כלומר כשהיא אב"א היא בבחינת שאין לה בית רחם, והוא מה שהייתה שרי שאין לה בית ולד וכשקרא לה שרה שאזי היא במדרגת פנים נעשה לה בית ולד, והיינו ע"י 'שרים' נעשה לשרי בית ולד, ודו"ק.

נעשית ע"י שרים שהם או"א בסוד ויבן ה' אלקים את הצלע ויביאה אל האדם דא או"א שגדלוה והעלוה שוה בשוה בכל קומת ז"א פב"פ אשר ע"כ נעשה פה הראשון שלה בחינת היסוד כנ"ל ז"ש באר חפרוה שרים אלין אינון או"א: והיינו חפרוה דייקא.

ואמנם הם לא עשו רק בחי' חפירת המקום ההוא בלבד: וכפי שיבואר להלן שהוא ע"י הידיים, והיינו כי או"א מל' בישים על תרי ידין דא"א, וכדוגמת אדם החופר שהוא עם הידיים או ע"י כלי שהוא בחינת ידא אריכתא, והוא לעשות לה מציאות של באר שיש לה בית קיבול לקבל הולד.

ואח"כ כרוה נדיבי העם: כרוה הוא בחינת החפירה, ומ' תגלה בו ב' בחינות דנוק', דוכרא ונוק', והוא כי הכריה עצמה היא בחינת נוק' דנוק', ומאידך נעשה כעין כרי סביב החפירה, שהוא בחינת דוכר' דנוק', והוא בחינת בשר תפוח שנעשה מחמת הכריה של הנק', והבן.

² ואמנם נתן ע' שנים לדוד המלך ולכן מת אחרי תתק"ל שנים.

³ כמבואר ברש"י על הפסוק אשר כרית לי, העמיד לו צבורין של זהב ושל כסף כמין כרי, ואמר לו טול את אלו.

הוא בחי' נתינת בה המ"ן בתוך הבאר שהוא אשר בחינת ענין זה נקרא כרייה: והיינו דהם ב' עניינים החפירה עצמה והכריה, והיינו כי תכלית החפירה הוא כדי שיהיה מקום לקבל שפע מ"ד מלעילא, ולעלות מ"ן מתתא לעילא, וכח העלאה של מ"ן הוא הנקרא כריה, והוא העומק מה שנתבאר בסמוך שכאשר כורים כריה נעשה כרי סביב, כלומר מה שיש בפנים 'מעלים' ושמים סביב הבור, הוא השורש הדק של מ"ן שעולים כסדר מתתא לעילא, והבן. והוא נמי ענין באר מים שהמים יורדים מלעילא לתתא באופן של גשמים וכדומה ואח"כ שואבים את המים מתתא לעילא. בדקות כריה בא"ת ב"ש כ"ר הם ג"ל הוא סוד הגלגל שחור זר ועולה ויורד חלילה.⁷

והנה בחינת נתינת המ"ן אלו ביסוד שלה הם ע"י החו"ג של אימא שהם ב' הידים שלה שבהם ה' אצבעות שהם ה"ג מנצפ"ך כפולות אשר אלו ירדו למטה ונעשה בחי' מ"ג ב"י סוד נוקבא דז"א: כלומר עצם החפירה של הבור הוא ע"י או"א עילאין, אולם נתינת מ"ן בנוק' הוא ע"י אימא דייקא, ה"ג של ב' הידיים, בחינת גבורות, כי מ"ד הם בחינת מים שיורדים מלעילא לתתא, לכן כדי להעלות הדבר נצרך ע"י גבורות דייקא. והוא גם מצד מה שאימא היא הנוק' העליונה שהיא מעלה מ"ן לאבא לכן היא משפיעה מ"ן לנוק' התחתונה.

ומה שנעשה דייקא ע"י הב' ידים שבה, כלומר לא רק בחינת החפירה היא נעשית ע"י הידיים, אלא גם פעולת הכריה שהיא בחינת מ"ן נעשה דייקא ע"י הידיים, והיינו ביחס שע"י הידיים מעלים ומורידים, הם הידיים שעולים לעילא ויורדים לתתא, והוא סוד המ"ן שעולים מתתא לעילא. וכנודע שג' פעמים י"ד הוא גימט' מ"ב שהוא השם שמעלה מתתא לעילא.

ביחס הזה דוד המלך שהוא בחינת נוק' שמעלה מתתא לעילא, בבחינת 'תפילה לעני כי יעטוף' וכדומה, והוא סוד דוד המלך שהוא גימט' י"ד, והבן.

וז"ס הפסוק והיה בתבואות ונתתם חמישית לפרעה וארבע הידות וגו' וענין אלו ידות נתבאר אצלינו בדרוש היחודים ושם תמצא יחוד אחד שכל אותן השמות נעשה בסוד י"ד י"ד ע"ש: בסוד הידיים שהוא שם מ"ב שהוא ג' פעמים י"ד כנ"ל.

גם תעיין בדרוש מאמר ג' רישין אתגלפן בריש אדר"ז ושם יובן ענין זה. ואמנם סוד הענין הוא זה הנה ענין ב' זרועות דא"א נעשה בחי' מוחין דא"א: כלומר כל מוחין של תת תון נעשה ע"י הידיים של העליון, והכי נמי או"א ע"י הח' סדים והגבורות שלהם שהם הידים נעשה חכמה ובינה דזו"ן. והיינו כי אמנם יש יחס שהמוחין של תחתון נע-

שים מהנה"י של עליון, והוא יחס מעולם לעולם. ויש יחס בתוך אותו עולם שאו"א וזו"ן מלבישים לא"א, שהמוחין נעשים ע"י חג"ת דעליון, והוא סוד מה ששכל" יעקב את ידי ובתרגום תרגם אחכמינון ידוהי, מלשון חכמה, מו"חין, ודו"ק.

גם בחי' תרין עטרין גזזין דיהבי או"א לבתר לז"א בסוד דעת שלו כנודע: זו סוגיא לעצמה והיינו שהדעת עצמו ניתן מב' כתפין דא"א דרך או"א למציאות ז"א, והתבאר בהרחבה במקומו.

אבל סוד ה' אצבעות שיש בכל יד מהם אין שם מקומן: והיינו שיש סוד הדעת שהוא התפשטות החסדים והגבורות של הדעת, ויש את החסדים והגבורות שנעשים מוחין של התחתון והוא מה דמיירי הכא.

והנה ב' ידות דא"א תרווייהו שקילי כחדא ונקרא יד א' בלבד ע"ד כל שאר בחי' של א"א שנאמר עליהם באדרא דקכ"ח דבעתיקא לית שמאלא דהאי עתיקא כולא ימינא, ועד"ז כתיב הנה עין ה' אל יריאיו ולא כתיב עיני לשון רבים: הוא סוד עתיק וא"א כנודע.

ואמנם או"א כל א' מהם יש לו ב' ידים ונמצאו עתה כי בא"א ובאו"א יש ה' ידות, והנה יד הה' שהיא אותה של א"א הכלול לה מב' ידות אלא שנקרא יד כנ"ל עליה נאמר ונתתם חמישית לפרעה שהיא אמא עלאה הנקרא פרעה דתמן אתגלין ואתפרעין כל נהורין כנזכר בזוהר: ה' ידיים הללו הם השורש של כל מדרגה תחתונה שנעשה מה' ידיים עליונים, וכעזה"ד בסדר כל המדרגות כולם.

והענין (הוא) כי יד דא"א ירדה למטה ברחם יסוד אמא, והנה ימין כלולה בשמאל ושמאל בימין וכמו שה' אצבעות יד שמאלי דא"א הם ה"ג כך ה' אצבעות יד ימין הם ה"ג והם סוד ה' אותיות מנצפ"ך שהם כפולות ואלו נתתו שם ברחם יסוד אמא ומהם נעשה הכלי של יסוד דאמא להעלות מ"ג שבהם, אמנם ד' הידות האחרים של או"א יהיה לכם. והנה ע"ד שביארנו פסוק זה למעלה באמא יפורש ג"כ למטה בנוקבא דז"א כי הנה ה' ידות הם והם יד א' של אמא כלולה משתי ידות כאחד ונעשה כלי מ"ן של רחל נוקבא דז"א ע"ד הנ"ל, ועוד יש ד' ידות אחרות שהם ב' הידים דז"א וב' ידים נוקבא ועליהם נאמר וארבע הידות יהיה לכם וגו': והיינו שהכלי למ"ן נעשה ע"י ה' ידות, שד' מהם הם ד' ידיים ואחת מהם היא יד אחת שכוללת ב' ידיים, והיינו כי ב' ידיים דאימא הם כאחת בערך לזו"ן כפי שב' ידיים דא"א הם יד אחת.

עומק הענין הוא כי מ"ן עולים מתתא לעילא והם מעלים מבחינת ד' לא', כלומר ד' הם בחינת הפירוד הגמור כמ' בואר במהר"ל, ומאידך מדין יד א' הוא שורש האחדות,

⁷ מצד הקלוקל שאדם חופר או כורה בור היינו ד' כריה' מעלה מ"ן באופן של קלקול ואזי הוא גורם לנפילה והוא אדם הכורה בור ברה"ר גורם שמישהו נופל וניזוק, ומצד החפירה הוא מלשון רפ"ח ניצוצין שנפלו, והוא מה שגורם לנפילה מצד חפירה, והיינו מלעילא לתתא בלי מעשה הקלוקל של התחתונים משא"כ מכח כריה הוא נפילה מצד שמתגלגל נפילה כנ"ל באותיות א"ת ב"ש, ע"י העלאת מ"ן דקלקול.
⁸ גם מלשון שכל.

שלה הנעשין מבחינת נה"י דז"א כנודע, ואלו נרמז באמרו, במחוקק דא יסוד, במשענותם דא נ"ה, ואז ראויה להזדווג עמו פב"פ: היא ראויה להזדווג עמו פב"פ מאותו שורש של יד אחד שמעלה הכל לעילא, והיינו כי שורש היסוד הוא שורש יד אחת, כי אמנם היסוד נקרא אצבע אך נקרא גם יד אחת. כלומר אמנם הפירוד הם הז"ת והג"ר הם המ' חזירים אותם לאחדות, אך ביחס דידן השתא היינו מכח יד אחת משורש יד אחת שהוא הא' של מילוי וא"ו דמ"ה והא' של אהי"ה ואזי מ'ד'ם' הוא מעלה לאדם, והבן.

וז"ס תחלה עלי באר ענו לה כלומר סק לאתרך לאתחברא בבעלך, פי' שזה הפסוק נאמר על מל' הנקרא רחל הנקרא באר ואומרים לה אתה הנקרא באר עלי, ר"ל העלי מ"נ שלך למעלה בהזדווגך עם בעלך כי הרי נתקן היסוד שבך, כמ"ש באר חפרוה שרים, וא"כ עלי באר ענו לה הואיל והיא באר חפרוה שרים: דהיינו היא מעלה מתפיסת הפירוד של הארבע לאחד, הוא ענין עלייתה 'עלי באר', עלי-על, עליה מע' לל', ואזי נעשה בחינת היו"ד סוד האחד, מז"ת לג"ר לאחד.

והנה בחי' היסוד דאבא עצמו כבר נתבאר לעיל בחינותיו איך הם בג' גילגולי משה שהוא ר"ת משה שת הבל, וע"ש והובא בדרוש תאומות יתירות וע"ש. גם בחי' משה ואהרן שהם ביסוד דאמא נתבאר בדרוש משה ואהרן וחטא נדב ואביהוא ע"ש: הם סוגיות רחבות והרב הזכיר כאן רק את קיומן.

עץ חיים בעיון 592 שער הארת המוחין פרק ז
מספר שיעור בקול הלשון 42173033

מדרגת הד' הם ב' גבורות כפולות מנצפ"ך בסוד פ"ר מד' רגת הפירוד, אולם כאשר הם עולים למעלה הם חוזרים לאחד, הוא משורש סוד א"א שהוא יד אחת שמשם הם עולים לאחד. ונמצא שכל העלאת מ"ן הוא העלאת מפ"י רוד לאחדות.

והנה העולה מזה כי אלו הידים כולם הם בחינת הגבורות, וכאשר הדין מתגבר אז רואה דם בהם וז"ס ידיכם דמים מלאו, והיותן שתי דמים הוא כמ"ש אצלינו בפסוק שופך דם האדם באדם, והוא כי בז"א יש הוי"ה באלפ"ין גימטריא מ"ה ואות א' שבמילוי וא"ו הוא בחי' אהי"ה ברבוע כזה א' א"ה אה"י אהי"ה שהוא גימטריא ד"ם, נמצא כי בהסתלק א' זו של מילוי וא"ו ועולה למעלה בבינה' אז שם מ"ה נשאר מ"ד וא' זו ג"כ מ"ד כנ"ל, הרי הם ב"פ ד"ם וזהו ג"כ ענין פסוק שמרני מידי פ"ח יקשו לי, כי ב' ידים הנ"ל הם יקשו פ"ה לי שהן ב"פ ד"ם העולין גי' פ"ה כנ"ל: האלף של מי לוי הוא"ו הוא שורש האחד כנ"ל, וכאשר מצד הקלקול הדין מתגבר אזי היא עולה ומסתלקת ואזי נשאר בחינת הד' ידות שהם בחינת הפירוד, והוא נעשה ממילוי מ"ה מילוי מ"ד שהוא דם, והאלף עצמה היא ג"כ שם אהי"ה בריבוע שהוא גימט' דם, והם ב' בחינות דם, מהאלף של מילוי הוא"ו, ואהי"ה בריבוע, והיינו כי השורש של הדם הוא לעולם מה שנפל מהא', או בא' של המילוי או בא' של האהי"ה.

ונחזור לענין כי הנה בחי' הבאר שהיא רחל היא בחי' נקד' דת ציון בית הרהם שבה, ששם ה"ג מנצפ"ך, שהם סוד הדין הנקרא חשך, הרמז בר"ת באר חפרוה שרים כרוה, שהוא בחשך, ואלו נעשו ע"י ב' הידים חו"ג דאמא ועליהם נאמר כרוה נדיבי העם אילן אינון אבהן: היינו ע"י ב' ידיים ולא ע"י יד אחת כנ"ל.

והנה אחר שנתקן כל תיקון זה ביסוד שלה כנ"ל שהוא ענין החפירה והכרייה כנ"ל, אח"כ נכנסין בה ג"ר שהם המוחין

תכלית הבריאה גילוי מלכותו יתברך וזו עבודת הנבראים

על התורה

על העבודה

בענין הגדרת מהו אמצע אורו ממש, מלאנו כמה וכמה ציורים.

ההסבר הפשוט המוצא בדברי המפרשים (פתיחי שערים ועוד^א), שהכוונה למלכות אין סוף הנקראת נקודה ונמצאת באמצע העיגולים. ולכן נקראת אמצע^ב.

אכן ציור ציור כתב צפתחי שערים, שמקום האמצע מוגדר כנקודה אמצעית מחמת שזה מרכז ותכלית הכל.

וזה לשון הפתיחי שערים: ולכן צחינה זו נקראת מרכז האמצעי, כמו שהמרכז הוא עיקר התכלית שאליו פונים כל הקווים הנמשכים ממנו, כמו כן עומק רלנו ומחשבתו יתברך, היה צביל גילוי מלכותו על ידי החזרת הרע לטוב. עכ"ל

^א נתיב האמצע פתח ז.

^ב וצפרטות יותר כתב צלשם (ארת. ט) שקלי על יסוד דמלכות, וזה לשונו: הנה צחי, נקודה הוא מכוונה על ספירת המלכות, כי הוא השורש העיקרי שלכל ספירה וכל מציאות, ולכן היא מכוונה צס נקודה כי היא השורש, כגרעין הפרי להפרי, ונקודה האמצעית שזה, הוא על צחי, היסוד שזה היסוד דהמלכות, שזה נקרא לעולם נקודה האמצעית, כי איכות היסוד וכת הפנימי שבו הוא מהדעת הקו האמצעי, ולכן נקרא היסוד דהמלכות צס נקודה האמצעית. עכ"ל. ועיין עוד שציור כי גם המלכות גופא מוגדרת כאמצע מחמת ששורשה צדעת. ועיין עוד בדבריו שם מה שציור הסוגיא צאופנים נוספים.

והנה אז צמצם את עצמו א"ס בנקודה האמצעית אשר בו באמצע אורו ממש

כתב בפתיחי שערים^א "ובחינת הצמצום הזה הוא באמצע נקודה הפנימית, והוא בבחינת מלכות שבו. וגם בזה יש כוונה עמוקה, והוא כמ"ש שכל הבריאה היה בשביל שיתגלה כבוד מלכותו יתברך בעולם, והוא מה שנקרא שכינה בדברי המקובלים".

ביאור הדברים, הצמצום היה דייקא במלכות אין סוף, היינו מידת המלכות הגנוזה באין סוף, ולכן מציאות גילוי מלכותו יתברך נעלמת, ומסיבה זו כל המביט בכל ענין בעולם לא רואה כמעט כלל וכלל את גילוי מלכותו.

בשורש, אורו יתברך נעלם מכוח הצמצום, ולאחר מכן מכוח כך נעשה שבירת המלכים הגורמת להעלים את מלכותו יתברך, ואז מתגלה כביכול מציאות כוח הרע בבריאה.

מסיבה זו השבירה הייתה דייקא במלכויות ד"א, כי מה שנעלם מכוח גילוי הרע שנעשה בשבירה זו מלכותו יתברך.

מצד כך עבודת הנברא לתקן את שבירת המלכים ובכך להחזיר את הרע לטוב, והיינו כוח הרע שנעשה בשבירה ומעלים את מלכותו יתברך^ב.

ויתר על כן עבודת הנברא להאיר את האור אין סוף שנעלם על ידי הצמצום ולחזור ולגלות את אור הבורא יתברך במקום החלל^ב.

^א נתיב הצמצום פתח ז.

^ב כתב בספר ליקוטי הלכות, (א"ח פסח הלכה ט) וזה לשונו: כי ידוע שעקר הבריאה ועקר ההשתלשלות היה בשביל לגלות מלכותו ובשביל זה יצאו כל המלכים, אך על ידי הסיגים נשברו ומשם נתהוו הקלפות והסטרא אחרא בשביל הבחירה. והסיגים והסטרא אחרא הם בחינת מלכות הרשעה שכנגד מלכות דקדשה החפצים ואורבים תמיד לתפס לעצמן.

^א וכתב בדברי חיים על המועדים לראש השנה וזה לשונו: ובאמת הוא מלכותו ית"ש שנקרא דבר ה' (זוה"ק בלק קצא). ובמדת מלכותו הוא ברא העולמות כידוע (שם פנחס רלט). שמדת מלכותו הוא ההתהוות להעולמות, כי הקב"ה רצה ברצונו להתגלות כבודו ומלכותו, האציל מדותיו עד שיתגלה כבוד מלכותו, ואין מלך בלא עם ולזה ברא כל העולמות לתכלית עמו שיקבלו מלכותו עליו. והנה באמת שמדת מלכותו שהוא ראשית הנבראים, והוא כביכול סוף התגלות מדותיו, כמ"ש בקרא (דבה"א' כט, יא) לך ד' הגדולה עד לך ד' הממלכה, שהוא כביכול סוף התגלות מדותיו, אבל מכל מקום ידוע שסוף מעשה במחשבה תחלה, וכשעלה ברצונו יתברך רצון הפשוט לברוא העולם, היינו כדי להתגלות מלכותו, אם כן סוף המעשה דבוק במחשבה תחלה. ובספר ערוגות הבושם פרשת וירא כתב וזה לשונו: ואומרים בשם הרבי ר' בינים זצוק"ל שפירש, שאמר לעולם ד'י, שמוזה יספיק שיכיר הנברא מלכותו ית"ש. והוא, כי תכלית מכוון הבריאה, שיכיר האדם מלכותו, ומכל מה שנברא יכול ללמוד. וכמו שאמרו (עירובין ק ע"ב), אלמלי לא נתנה תורה, היינו למודין צניעות מחתול, גזל מנמלה, עריות מזונה וכו'. והיה העולם מרחיב והולך שיוכלו להכיר יותר מלכותו. עד שא"ל הקב"ה שאין צריכין להתפשט יותר, כי יש די בהבריאה שנברא עד היום להכרת כבוד מלכותו יתברך. מה שא"כ בנמצאים לגבי א"ס המקיפם. ואין אנו מדברים בזה רק דרך דמיון לשבר האוזן מה שהיא יכולה לשמוע. עכ"ל. ועוד רבות מעין כך מובא בדברי רבותינו כי תכלית כל הבריאה גילוי מלכותו.

חודש אלול	כח ההתחדשות / אני לדודי-דוד וכלה	[1132656]*
סליחות	כאב על עשיה נגד רצונו ובקשת סליחה על העבר שפגם	[1132141]
חודש תשרי	חוש המישוש ברוחניות	[1132657]
ראש השנה	קרבת ה'-נכנס לפניו לדין	[1132172]
תענית צום גדליה	צער על צמצום הגדלות (גדליה, גדל - י - ה)	
עשרת ימי תשובה	תיקון העבר, תשובה, וקבלה לעתיד	[39011499]
שבת תשובה	השבת כוחותיו לשורשם ולהביאם למנוחה	[1127878]
יום הכיפורים	ניקיון, זכות בלי מחיצה בינו לקב"ה	[1132284]
בין יוה"כ לסוכות	קשר זך שגולד מתוך יוה"כ, ממשיך לאורך השנה	
סוכות	חיים בעולם החומר בצלו של הקב"ה	[1132301]
הושענא רבה	חיבור כל התהליך הנ"ל לאחד	[30484555]
שמיני עצרת	שמחת תורה שמחה בכל הנ"ל	[30484397]
חודש חשון	הריח שנשאר מימים נוראים	[1132658]
חודש כסלו	כח השינה	[1132659]
חנוכה	לראות בכל דבר את שורשו באור	[81281]
חודש טבת	התגברות על פחד	[1132660]
תענית עשרה טבת	עשירי שבעשירי (לכלול כל עשר כוחות שבנפש)	[1130588]
שוכבים ימים	של תיקון של אות ברית קודש	[81282]
חודש שבט	כח הלעיטה (אכילה)	[1132661]
ט"ו בשבט	חיבור לאדם בבחינת עץ השדה	[81283]
חודש אדר א'	כח השמחה	[1132662]
חודש אדר ב'	כח השחוק	[1132663]
תענית אסתר	דבקות בצמצום-צום, העדר קודם להויה	[1132540]
פורים	דבקות בכח ההפכים	[81284]
שושן פורים	דבקות בחומה- גבול שכלול בבלתי בעל גבול	[37353854 / 34520048]
חודש ניסן	כח השיחה	[1132651]
שבת הגדול	פרישות מכח ע"ז וענפיו	
פסח	דבקות באהבת ה'	[81269]
ספירת העומר	זמן לנקות המידות כהכנת קבלת התורה	[1132083]
חודש אייר	התבוננות	[1132652]
ל"ג בעומר	דבקות בסוד הפנימי שבכל דבר	[1132052]
חודש סיון	כח ההילוך	[1132653]
שבועות	דבקות בקוב"ה ישראל ואורייתא חד	[38459082]
חודש תמוז	כח הראיה	[1132654]
תענית י"ז תמוז	כח השבירה, ירידה לצורך עליה	[33514765]
חודש אב	כח העצבות וכח השמחה	[1132655]
תשעה באב	גילוי אור א"ס בלי כלים	[292858]
ט"ו באב	אהבת הבריות נקיה, טהורה וקדושה	[292858]